

I TY BUDEŠ PACHOLEK, KDYŽ S PACHOLKEM UZAVŘEŠ SPOLEK

(Gnómičké verše české)

ČÍSLO 31* ROČNÍK V* 24. 10. 2012* (ČAS 1 – ročník XVI* Kurýr ročník VII)

Internetový nezávislý list podporující svobodné myšlení, podnikání a vytváření občanské společnosti především v oblasti ASKIBURGIONU.

Ve druhém století našeho letopočtu žil v Alexandrii slavný astronom a zeměpisec Klaudios Ptolemaios. Podle vyprávění obchodníků a vojáků kreslil mapy vzdálených zemí. Velké pohoří na severu země, v níž podle něj žil velký národ Boiochaimů, označil jako Askiburgion. Přiložíte-li Ptolemaiovu mapu na mapu dnešní, pod Askiburgionem naleznete Nízký a Hrubý Jeseník, část Slezska i střední Moravy. I mezi tvůrci tohoto listu naleznete nejednoho učeného Boiochaima. Na sklonku 19. století si příznivci strany realistické, sdružení kolem T. G. Masaryka uvědomili, že potřebné změny společenské vyžadují více informačních zdrojů. A tak vznikl v roce 1866 list ČAS, od počátku redigovaný Janem Herbenem. V roce 1990 si vydavatelé tohoto listu vypůjčili název i původní grafickou podobu hlavičky a vydávali až do roku 2005 list ČAS v tištěné podobě. A pochopitelně v duchu názorů původní České strany lidové (realistické). Ten pak na několik let, od 3. 2. 2005 do 21. 8. 2008 nahradil internetový deník Bruntálský Kurýr. Tento internetový, dle potřeby i tištěný list ČAS je tedy pokračováním obou zmíněných periodik a měl by v této podobě vydržet co nejdéle. Což bude i dílem vás, čtenářů.

Vydává: občanské sdružení Vlastenecký poutník, Čeladná 711, 739 12 Čeladná, v nakladatelství Moravská expedice®.

Redakce: petr.anderle@tiscali.cz; vpoutnik@tiscali.cz +420 724 100 646. Odpovědný redaktor: Petr Andrlé. Každé vydání najdete také na www.hbl.cz; www.marianka.eu. Objednávky: e-mail s předmětem ČAS* Registrace MK ČR ze dne 22. 3. 2001 evidenční číslo MK ČR E 11 345

Říjen v pranostikách

Český název desátého měsíce roku pochází od jelení řuje neboli říje a souvisí tak se slovem „řvát“. Většina evropských jazyků ovšem přejala latinský *october* z dob starého římského kalendáře, kdy začínal rok březnem. Mnoho říjnových pranostik chystá sedláky na zimu a snaží se jim předpovědět počasí následujících měsíců. Naši předkové se zařídili podle pranostiky „když čečetek nevidati, hotov se na tuhou zimu“, věděli, že „je-li říjen velmi zelený, bude zato leden hodně studený“ a uměli si spočítat, že „kolik dní v říjnu uplyne do prvního deště, po tolik dnů bude i v zimě pršet“. 4. října už svatý „František zahání lidi do chýšek“, ale jedním z nejdůležitějších dnů v říjnu je podle pranostik svatý Havel - nalévá-li, bude horké léto. 28. října pak Šimon a Juda kázali „kožich sneste z půdy“.

Neuvěřitelný Antonín Maria Klaret

Dnes má svátek „malý člověk s velkou duší“. Původně vystudoval tkalcovství, ale stal se knězem a působil ve Španělsku jako kazatel. Chodil z místa na místo, kázal šest až osm hodin denně, zpovídal, ale nepřijímal peníze, jen jídlo. Jeho explozivní osobnost budila na jedné straně nenávisť, na druhé straně strhávala lidi, takže za ním přicházeli ze širokého okolí. Byli to hlavně chudí lidé, pracující na rozsáhlých latifundiích, které patřili jen několika málo bohatým rodinám. Příslušníci těchto rodin se stali Klaretovými velkými

nepřáteli a ohrožovali ho na životě. Proto musel odejít jako misionář na Kanárské ostrovy. Po návratu založil vlastní misionářskou kongregaci, ale později byl ke svému překvapení jmenován arcibiskupem na Kubě. Tam si také získal nepřátele mezi bohatými majiteli otroků, celkem na něj bylo spácháno 15 atentátů - jizva po ráně nožem mu zůstala na obličeji navždy. Nakonec ho zachránilo asi to, že ho královna Isabela učinila svým

zpovědníkem. Bylo jí tenkrát 27 let a prožívala těžkou náboženskou krizi. Antonín Klaret ji přiměl, aby opustila milence a smířila se s manželem. Chtěl uplatňovat ve všem zásady evangelia, sám podle toho žil, ale ve společnosti byl napadán a zesměšňován, jeho karikatury se objevovaly v tisku i třeba na krabičkách od sirek. Snažil se obrátit k Bohu všechny vrstvy obyvatelstva a u lidu měl velký ohlas, jeho hlavní dílo *Přímá cesta* je rozšířeno asi ve dvou milionech exemplářů. V roce 1849 založil Řád misionářů synů Neposkvrněného srdce Panny Marie, později známý jako klaretinští misionáři. Za španělské revoluce odešel i s královskou rodinou do exilu. Roku 1849 byl svatý Antonín Maria Klaret jmenován arcibiskupem v Santiagu na Kubě, své diecéze se ujal roku 1851. I zde vynakládal všechny své síly, bojoval s těžkostmi

náboženskými, morálními i společenskými, ujímal se obětí epidemií a zemětřesení. Jeho nasazení pro práva církve a pro lidská práva mu získalo řadu nepřátel, několikrát na něj byl spáchán atentát. Španělská královna jej roku 1857 odvolala do Madridu jako svého zpovědníka. S ní také po 11 letech odešel do exilu. Účastnil se I. vatikánského koncilu, kde hájil papežskou neomylnost. Vzhledem k politické situaci se nemohl vrátit do vlasti, našel tedy útočiště v klášteře Fontfroide v jižní Francii, kde 24. října 1870 zemřel. Když jej Pius XII. 8. května 1950 kanonizoval, řekl o něm: „Byl to člověk velkého ducha a plný kontrastů: skromného původu a slavný v očích světa; malý postavou a obrovský v duši; na pohled nenápadný, přesto schopný získat si respekt u mocných tohoto světa; v centru všeho dění vždy v Boží blízkosti.“

Muzeum Novojičinska, příspěvková organizace – Muzeum a pamětní síň Sigmunda Freuda v Příboře
si Vás dovoluje pozvat na přednášku

Návštěvy císařské rodiny Habsburků na Příborsku a Novojičinsku

Arcivévoda František Karel

Císař František Josef I.

Císař Josef II.

Arcivévoda František Salduť

Arcivévoda Eržen

Císař Karel I.

Arcivévoda Rainer Ferdinand

středa 7. listopadu 2012 v 17.00 hodin
přednáškový sál Muzea v Příboře

přednášející: Radek Polách, Muzeum Novojičinska / vstupné: 15,- Kč

www.muzeum.novy-jicin.cz

HRUŠVIČANÉ VYDALI PUBLIKACI O ČEŠÍCH NA VOLYNI

Mgr. Ludmila Čajanová

Památka na naše Čechy – tak se jmenuje brožura vydaná v Hrušvici na Ukrajině u příležitosti vysvěcení opraveného bývalého českého kostela. Nejen tato 88ti stránková publikace, ale celkové několikadenní setkávání s hrušvičskými občany s 38 českými účastníky zájezdu ve dnech 11. – 17. října se neslo v duchu pochvalných vzpomínek a vyjádření vděčnosti vůči Čechům.

Hned při příjezdu v pátek 12. 10. Nás u hotelu v Rovném (Riwne) přivítala podle zvyku chlebem delegace zástupců obce Hrušvice včetně regionální novinářky a srdečně nás zvali na připravené slavnosti.

První z nich se konala následujícího rána u Památníku padlým volyňským Čechům u bývalé komandantury. Pietní akt doprovázený zpěvem ukrajinského sboru, kladením věnců a pravoslavným obřadem za přítomnosti kněze, který vyzdvihl oběť vojáků, kteří neváhali dát to nejcennější – své životy na obranu této země. Dojemná atmosféra zaplavila mnohé oči slzami. Pan Michalčín, hlavní organizátor slavnosti, připomněl budovatele tohoto pomníku, Jiřího Hofmana a pana Rejcherta a vyjádřil upřímnou lítost nad jejich smrtí.

Spontánní projev jedné ze zpěvaček, kdy vzpomínala na všechno dobré, co jí o Čechích vyprávěla její matka, včetně pečení voňavých koláčů, navodil naproti tomu optimistickou náladu a na oplátku dvě naše vynikající zpěvačky Květa a Marie z Dražovic zazpívaly ukrajinskou píseň, kterou je zas pro změnu naučila jejich maminka. Další náš účastník, pan Jaroslav Janko z Krnova zarecitoval ukrajinsky Ševčenkovu báseň. Vše natáčela místní televize.

Tento den byl až do pozdních hodin večerních věnován výjezdům do míst, každý tam, kam ho srdce táhlo. Rozjeli jsme se na všechny strany do okolí Rovna, hledali domky svých předků, prohlíželi hřbitovy. Někteří se setkali s příbuznými – poprvé v životě - , jiní byli srdečně přijati a pohoštění nynějšími obyvateli domů, v nichž kdysi bydleli rodiče a prarodiče. Silně nám to připomínalo setkávání v našem pohraničí s bývalými německými rodáky. Jako dárky si odnášeli jablka, ořechy, meloun, dokonce i domácí pálenku. S dojetím jsme postáli u hrobů dědečků a známých, které objevili na zanedbaném hřbitově Martinovky naši spolucestující. Např. Gustav Bačovský nebo rodina Kabátova, která zahynula rukama banderovců. Všem, i těm, jejichž náhrobky již neexistují, jsme zapálili svíčky.

V neděli se celý autobus vypravil do Hrušvice na slavnost, kvůli které byl vlastně celý zájezd iniciován. Konalo se znovuvysvěcení bývalého českého katolického kostela, postaveného roku 1930 a poničeného při příchodu sovětských vojsk v roce 1939. Až donedávna sloužil jako skladiště a pomalu chátral. Josip Michalčín, člen farní rady ukrajinské pravoslavné církve v Hrušvici vypráví: „Když se před několika lety otevíral v Rovném památník padlým volyňským Čechům, požádali jsme přítomné vedení Svazu vol. Čechů o svolení přebudovat tento kostel na pravoslavný chrám. Češi pod vedením pana Jiřího Hofmana souhlasili a dokonce vyhotovili všechny podklady, aby mohl být kostel převeden do našeho majetku. V té chvíli byla započata nová historie českého kostela. Postupně, krok za krokem jsme zde začali dělat pořádek. Nejdříve jsem opravili střechu, postavili kopule, vyměnili okna, zabezpečili základy, provedli omítky v interiéru...“ Na opravu značně přispěl i poslanec Parlamentu Ukrajiny Viktor Matčuk, rekonstrukci kostela

podpořil i český konzulát ve Lvově. Místní obyvatelé mají zájem „zachovat historii, ať už je jakákoliv“, říká pan Michalčín. Proto také shora uvedená brožura zmiňuje i násilí ze strany banderovců. Uchovávají také kulky ze zbraní sovětských vojáků, kteří rozstříleli obraz P. Marie původně visící na fasádě nad vchodem do kostela. Po několikahodinové pravoslavné bohoslužbě jsme dostali prostor, abychom představili a předali náš dar – fotokopii původního oltářního obrazu sv. Václava. Citlivé technické zpracování fotografie na textilu s vkusným zlatým rámem ve velikosti 80 x 120 bylo téměř k nerozeznání od originálu. Při předání zazněla opět slova o kulturním přínosu Čechů na Ukrajině, ale také o neblahých událostech koncem 30. a začátkem 40. let. Závěrem zaznělo, že by sv. Václav, k němuž se Češi utíkají v dobách zlých, měl vzít pod svou ochranu i národ ukrajinský. Když pak byl obraz umístěn v kostele, některé z místních žen přišly a uctily ho svým polibkem. Kromě obrazu sv. Václava byla místní farnost obdarována také původním misálem z roku 1937 a značnou finanční částkou, kterou věnovali účastníci zájezdu. V přepočtu to činí asi 30 000 Kč.

Po obřadech jsme byli pozváni na pohoštění do místní školy, kde se stoly prohýbaly pod nejrůznějšími dobrotami. Hrušvičané nám promítli i nedávno vyhotovené zdařilé DVD o historii jejich obce, opět včetně vzpomínek na české osídlení. Současně s námi byl přítomen i pan generální konzul David Pavlita s doprovodem. Srdečnou atmosféru podpořil společný zpěv všech přítomných. Volyňská hymna, ale i české lidové písně zněly až do večera.

Zájezd byl završen výletem do nejkrásnějších ukrajinských chrámů do Počajevské Lavry a kláštera sv. Anny s bazénem s léčivou vodou, do něhož se někteří otužilci ponořili i s hlavou. O spokojenosti účastníků zájezdu svědčila také ochota k večernímu setkávání v hotelové hale a zpěvu při každé dobré příležitosti. Jediným kazem byl chlad na pokojích, neboť topení ještě nefungovalo.

Vtipnou reklamu měla letos v Brně Konzervativní strana. Ostatní (větší) strany si takový luxus dovolit nemohou. Škoda.

Pěkné fotografie z nedělního výletu nám poslala paní Helena Rusková z Karlovy Studánky. Správce Kaple Cesty česko – německého porozumění pan Antonín Janalík jim ochotně kapli otevřel a popsal historii jejího vzniku. Cesta našich turistů vedla výše ke Zlaté lípě a jejich průvodce pan Stůj z Moravského Berouna je zavedl až do kráterů sopky Červená Hora, v jehož blízkosti byl ještě po válce provozován kamenný lom.

Na tomto místě měl být komentář k současné povolební situaci. Jenže na stejné téma napsal velice zajímavý (zajímavý i k diskusi nad ním) článek pan Vlastimil Podracký (podracky.bigblogger.lidovky.cz). Článek vyšel dnes ráno na Neviditelném psu (www.neviditelnypes.lidovky.cz).

Možná, že si ho rádi přečtou i čtenáři Času.

Levice v posledním vzepětí

Vítězství levice a velký nárůst komunistů v letošních krajských a senátních volbách můžeme komentovat různě. Hlavním fenoménem je neúčast pravicových voličů, kteří nemají koho volit. Dalším je přesun voličů k levici jako jakýsi vzdor, který by měl pravici upozornit, aby už se konečně vzpamatovala, také ovšem příklonem k jejímu programu. Myslím si, že je koho volit, existují malé autentické pravicové strany, vzdor je k ničemu, protože velké pravicové strany si nic neuvědomí, nemají co. Jejich kmotři se drží v politice zuby nehty, aby zhatili odkrytí jejich minulých selhání. Tyto strany sice mohou dělat pravicovou politiku jako vedlejší pracovní poměr, především však budou zachraňovat kůži svých korupčníků.

Zúžení problému současné politiky jen na korupci je důsledek mediální rétoriky soustředěné pouze na plédování kauz za účelem sledovanosti. Toto marketingově zaměřené zpravodajství, které není doplněno zveřejňováním reality, má za následek redukované myšlení, které nejlépe vyjadřuje zjednodušený názor: "Když se nebude krást, bude dost prostředků na všechno." Přitom korupce je více následkem krize než příčinou a rozkradené peníze jsou nejspíše v miliardách nikoliv ve stovkách miliard dluhu. Dovolím si vysvětlit příčiny krize, tedy asi to, co bychom nejspíše měli slyšet v televizi v nejsledovanějším čase.

Podstata krize

Současná krize je krizí sociálního státu. Je to nedostatek prostředků státu na sociální závazky, které kdysi stát přijal a na které většinou mají občané právo na základě ústavy. Kdysi se nepočítalo s tím, že by nebyly peníze. Jenže těch se dnes nedostává nikoliv kvůli nějakým bankéřům v Americe poskytujícím nekryté úvěry (to byl jen spouštěcí impuls), ale z důvodu klesajících příjmů a fatálně se zvyšujících výdajů. Jsou to dvě vzájemně se prolínající krize, jedna je globalizační a druhá je civilizační krize evropské populace.

Globalizační krize (nikoliv globální) vznikla nadšeným a řeknu otevřeně nezodpovědným otevíráním hranic pro dovoz zboží. Protože některé země světa (Čína, Indie) už mají schopné, vzdělané a pracovitě obyvatelstvo, jsou schopny vyrábět stejně kvalitní výrobky jako Evropa, ale za mnohem menších nákladů díky laciné pracovní síle. Evropské obyvatelstvo potom ztrácí pracovní příležitosti, odchází pracovat do služeb, které ovšem za hospodářského poklesu zákazníci nevyužívají. Nezaměstnanost se potom svádí na všechno možné, příčina je dost zamlžená, vypadá to, že za to může vláda a kdoví kdo ještě, ale vlády s tím obvykle nic nenadělají. Česká republika nemůže sama hranice uzavřít, protože je tímto vázána na Evropskou unii.

Civilizační krize má mnoho segmentů, v hospodářské oblasti má vliv především stárnutí obyvatelstva a zhoršování zdravotního stavu. Nezájem o společnost a její budoucnost je hlavní příčinou, zároveň se tento nezájem projevuje i korupcí a jinými protispolečenskými jevy. Základ vidím ve ztrátě sounáležitosti lidí s větším celkem, ztrátě občanské zodpovědnosti. To jsou výsledky nemorální a individualistické výchovy, výsledek ideologie individualismu a relativismu. Zároveň se s tím nese i používání jistých technických prostředků, které jednak nenutí člověka manuálně pracovat a vůbec se namáhat, a jiné, které snižují uměle plodnost mladých lidí, takže se nerodí dost dětí.

Globalizační krize je fenoménem, který je jaksi nejvíce "po ruce" a zdá se být v dosahu nějakého řešení. Projevuje se především zásadním rozparem mezi lokálním poskytováním a globálním přijímáním: Jednoduchý příklad: vzdělání poskytuje stát, ale vzdělaný člověk je díky své svobodě může použít kdekoliv ve světě a státu nikdy náklady na své vzdělání nevrátit. Peníze vznikají prací lidí v jednom státě, ale zisky odcházejí do druhého státu z větší části nezdaněné a tam se utrácejí. Vydělávají na něm více státy vyspělé, ale také ty, které nasadily nízké daně. Státy, které mají nízké mzdy, zase prodávají levné výrobky a berou práci zemím zatíženým sociálními problémy se stárnoucí populací.

V EU se to řešit téměř nedá, protože není jednotná evropská identita. Např. Německo nebude platit Řekům podpory v nezaměstnanosti, přestože propad řecké ekonomiky je dán částečně sníženým počtem německých rekreantů na řeckých plážích, odchodem mladých lidí a podnikatelů do Německa, odchodem zisků z nadnárodních společností a bank do západní Evropy. Hranice jsou otevřené, peníze se přelévají, ale sociální projekty se společně neřeší, daně se tedy nenasadí bohatým státům, aby dotovaly chudé, jak to bylo zvykem s občany sociálních států. Bohaté národy ve skutečnosti těm chudým nikdy nic nedají, a proto také sociální Evropa nikdy nebude. Pokud nebude sociální Evropa, nemůže být integrace a státy se budou vždy jaksi separovat. Až bohatí Němci a Francouzi pochopí, že esenciální podstatou jimi tolik plédované integrace je dělit se o své bohatství, velmi rychle z tohoto opojení procitnou.

Dalším příkladem je třeba důchod důchodců, který je spotřebován na čínské zboží, na předražené brakové potraviny za Západu a na zisky zahraničních obchodních řetězců. Důchod vyplácí stát, ale jeho nezanedbatelná část odejde ze státu ven, jen málo se zaměstnají domácí lidé a státu se na daních vrátí minimum, potom není z čeho důchod vyplácet. Pokud byl stát uzavřený, na trhu byly výrobky buď domácí, nebo důkladně proclené zahraniční, řádně zdaněné zisky by šly domácím podnikatelům, peníze z důchodu se vrátily převážně státu a zaplatily těž jistou zaměstnanost; sociální stát měl jistou základnu a nebyl ohrožen.

V rámci globalizační krize jsou státy, především v západní Evropě, v kterých se globalizační vlivy kompenzují, nepříznivé jsou nahrazeny příznivými. Odchod průmyslových podniků do rozvojových států vyspělé státy na západě Evropy nepocítily, protože to byly převážně jejich firmy s kapitálem jejich občanů. Zisky z podniků v rozvojovém světě tedy jdou stále do západních evropských zemí, je dost jejich občanů, kteří z nich žijí přímo (dividendy, peníze v bankách) nebo nepřímo jsou z těchto zisků placeny vysoce hodnocené práce: výzkumné ústavy, poradenské služby, generální ředitelství, speciální výrobky s velkou přidanou hodnotou. Naštěstí část přijde i k nám. Tyto příjmy se utrácejí doma za služby domácích občanů a tím zajišťují zaměstnanost a všichni tito dobře placení lidé platí velké daně státu. Na jihu Evropy už to tak není, peněz ze zisků podniků v rozvojovém světě tolik není, ale platy jsou vysoké a není je čím krýt. Na východě jsou ještě nízké mzdy, a tak se tento fenomén neprojevil tak drasticky.

Krise civilizační je plíživá, lidé nepoznají její účinky hned, snížený počet dětí se projeví v další generaci, a pokud se nebudou řešit věci s výhledem, problém se odkládá a může být pro potomky neřešitelný. V podstatě je možné řešení buď bolestné, tedy výchova početnějšího potomstva a udržování zdravotního stavu nikoliv zdravotnickými, ale preventivními opatřeními. Snížení počtu obyvatelstva je možné jen pomalu a v malé míře, aby nevznikly sociální problémy. Nebo neřešení problémů a příprava otevření prostoru pro jiná plemena nesoucí s sebou jinou civilizaci, vědomé vytvoření válek a konfliktů, tedy opakování fenoménu Kosova.

Levice v posledním vzepětí

Přesto je však pravice blíže pravdě. Neřeší sice příčiny krizí, ale její program může okamžitě zabrat na ty problémy, které doslova padají na hlavu. Peníze z nebe nepadají, na výdaje se musí vydělat prací a tu mohou přinést jen zahraniční investoři do země, kde se jim vyplatí investovat a kde je nízká cena práce a přitom stabilita, nikoliv komunisté u moci. To je tvrdá realita, která se neoddiskutuje sebelepší rétorikou, a negativistické vyjadřování na neúspěšnou pravicovou vládu to nespraví. Kdo ovšem přesvědčí občany, že si musí sáhnout hluboko do kapsy? Rozhádané strany kmotrů s máslem na hlavě toho nejsou schopny. To může udělat jen nová autentická pravicová strana, která nebude obsahovat staré struktury a nebude s nimi nijak spojena. Krize sociálního státu se musí řešit úsporami na projektech, které lze omezit, na výdajích, které nemusí být. Sociální stát se může omezit jen tam, kde je rozhazovačný, sáhnout na skutečné sociální vymoženosti může jen sebevrah a konspirativní agent komunistů. Je zapotřebí se snažit dohodnout, aby evropské dotace šly na splácení dluhu, nikoliv na zbytečné projekty. To bohužel současné pravicové strany neumí, kmotrovství se projevuje i ve službě vlastní třídě bohatých, kteří by neměli být omezeni, zatímco na chudých se má šetřit. Na druhé straně je zapotřebí řešit urychleně principy obou krizí.

Levice prakticky nemá řešení, obě krize jí berou možnost uplatnit její myšlenky sociálního státu. Popularita levice je dnes historický paradox. Je nejspíše dána pouze neschopností pravicové vlády, jejími kauzami a umnou negativní rétorikou levice, zároveň s jejími nezodpovědnými sliby. Je to popularita nezasloužená, kterou jí připravil někdo jiný, a vlastně zhoubná, protože její program je slepou uličkou. Dnešní levice nedokáže pravdivě a zodpovědně odpovědět, jak snížit dluh, kde vzít peníze na realizaci sociálních projektů, jak zajistit fungování společnosti se sníženými prostředky. Zhoubná popularita je založená na slibech výdajů, na které nejsou příjmy, a proto se musí žít na úkor budoucnosti. Navíc zvýšení daní vyžene mnohé podnikatele do zahraničí a zde zanechají jen nezaměstnané, bohatí přestěhují své vily a budou utrácet peníze jinde. Odborníci, kteří znají jiné jazyky, odejdou, lékaři se u nás vyučí na důchodcích a zkušenosti použijí jinde. Zvýšení minimální mzdy povede k práci načerno a odradí mezinárodní koncerny u nás zřídit výrobní závody. Vítězství komunistů to urychlí obavami z jejich politiky. Levicová politika v otevřeném světě, který bere prostředky, a ve vymírajícím národě, kde enormně narůstají výdaje, je možná jen dočasně na dluh.

Pro levici je toto nezasloužené vítězství jejím posledním vzepětím. Buď příště nevyhraje, nebo vyhraje, dovede stát k bankrotu a její členové budou proklínáni ještě další generací. Samozřejmě, že může voliče podvést a dělat vlastně pravicovou politiku. Určitě by to bylo zodpovědnější.

I kultura je součástí české ekonomiky a zaslouží si strategickou podporu

EVA ŽÁKOVÁ

V současné době se ozývají nespokojené hlasy z kulturní obce, které si oprávněně stěžují na podfinancování oblasti tzv. živé kultury a obávají se dalšího snižování dotací z Ministerstva kultury ČR. Tzv. živá kultura však nespočívá pouze v neziskových a dotovaných uměleckých projektech, ale zahrnuje i podnikatelské aktivity například grafických, designérských a architektonických studií, nakladatelů, vývojářů kreativních videoher či provozovatelů galerií, a jako celek tak představuje sice ne příliš velký, ale velmi zajímavý a rychle se rozvíjející segment ekonomiky.

V současné době se ozývají nespokojené hlasy z kulturní obce, které si oprávněně stěžují na podfinancování oblasti tzv. živé kultury a obávají se dalšího snižování dotací z Ministerstva kultury ČR. Tzv. živá kultura však nespočívá pouze v neziskových a dotovaných uměleckých projektech, ale zahrnuje i podnikatelské aktivity například grafických, designérských a architektonických studií, nakladatelů, vývojářů kreativních videoher či provozovatelů galerií, a jako celek tak představuje sice ne příliš velký, ale velmi zajímavý a rychle se rozvíjející segment ekonomiky.

Česká republika má již dva roky tzv. účet kultury vypracovaný Českým statistickým úřadem, který dokládá, že kultura je oblast, podílející se na HDP cca 1,9 %, a pro srovnání uveďme, že například oblast zemědělství se na HDP podílí 1,3 %, potravinářský průmysl 1,8 % a finanční činnosti 1,2 %. Do účtu kultury jsou zařazeny vedle tradičně pojímané oblasti dotované kultury také výše zmíněné oblasti tzv. kulturních (film, videohry, televize, rozhlas, knihy a tisk, hudba) a kreativních (architektura, design, reklama) oblastí. A tento přístup vyžaduje i změnu nahlížení na kulturní politiku. Ta již nespočívá pouze v tom, jak dotovat původní uměleckou tvorbu a neziskové, společensky přínosné aktivity, ale měla by se zaměřit i na podporu podnikání v kulturních a kreativních odvětvích.

V žádném případě to neznamená krátit dotace Ministerstva kultury ČR na podporu živého umění – naopak, podpora původní tvorby by měla být nahlížena jako investice, z které těží návazné podnikatelské aktivity. Jinými slovy řečeno, v souvislosti se snižováním státního rozpočtu se nabízí též možnost využít na podporu živé kultury (především podnikatelských aktivit zvyšujících růst a zaměstnanost) strukturální fondy Evropské unie (SF).

O tom proč a jak lze strategicky podpořit kulturu ze strukturálních fondů hovořil na [seminářích pořádaných Institutem umění v Praze a Brně 26. a 27. září t. r.](#) první náměstek estonského ministerstva kultury. Ragnar Siil se nejen osobně zasloužil o využití strukturálních fondů na podporu kulturních a kreativních odvětví v Estonsku, ale též vedl Expertní skupinu Evropské unie pro kulturní a kreativní odvětví, jejímž výstupem je příručka *Jak strategicky využívat evropské podpůrné programy, včetně strukturálních fondů, jak pečovat o kulturní potenciál pro lokální, regionální a národní rozvoj a podporovat jeho vedlejší účinky v širší ekonomice?*

Prvním předpokladem pro vytváření strategií a realizaci efektivních opatření pro kulturní a kreativní odvětví je na základě zkušeností z mnoha evropských států politická vůle a spolupráce napříč ministerstvy. Jako klíčové je nahlíženo partnerství ministerstev kultury a ministerstev ekonomiky (v ČR Ministerstva průmyslu a obchodu). Důležitá je však i spolupráce s dalšími ministerstvy: školství, pro místní rozvoj, práce a sociálních věcí, zahraničních věcí.

Při plánování současného období využití SF v Estonsku se vláda na základě doporučení pracovní skupiny ministerstev kultury a ekonomiky rozhodla vyčlenit relativně malý finanční obnos i na podporu kulturních a kreativních odvětví. Ministerstvo kultury poté shromáždilo požadavky od představitelů kulturní obce a zjistili, že dané peníze nestačí. Proto se rozhodli využít obecné programy například na podporu podnikání či výzkumu a zasadit se o to, aby byly využitelné i pro kulturu. Následně byl vytvořen speciální program a určené finance využity na vytvoření speciálního projektu Creative Estonia (Kreativní Estonsko) zaměřeného na zvyšování povědomí o kulturních a kreativních odvětvích. Jedná se o informační a konzultační kancelář poskytující služby kulturním představitelům, šířící příklady dobré praxe a propagující jednotlivá odvětví. Vedle toho bylo iniciováno vytvoření strategických aliancí – center pro podporu podnikání a exportu v oblasti designu, architektury, hudby, filmu, divadla, současného umění a nakladatelského sektoru. Jako příklad podpory exportu současné hudby uvedl R. Siil konání hudební showcase – festivalu, na kterém se prezentují hudební skupiny s tím, že finance ze strukturálních fondů jsou použity na pozvání 300 zahraničních promotérů, ředitelů festivalů, zástupců labelů apod. Podpora exportu hudebních skupin spočívá i ve finanční pomoci zaměřené na marketing – tedy školení zaměřených na vytvoření propagačních materiálů, nahrávek a podobně.

V České republice je ze strukturálních fondů v současném období strategicky podporována pouze oblast kulturního dědictví (především rekonstrukce kulturních památek). Lze samozřejmě vypátrat podpořené projekty s kulturním rozměrem i v mnoha z obecných operačních programů SF, ale tato podpora není strategicky zaměřená a podpořené projekty při realizaci narážejí na nepochopení kulturní dimenze projektů ze strany správců programů SF. Plánování nového období SF ještě není v ČR dokončeno. V současné době (letos) se teprve budou koncipovat jednotlivé operační programy. Bylo by žádoucí usilovat o to, aby kultura byla vnímána nejen jako oblast důležitá pro kvalitu života, ale rovněž jako ekonomické odvětví s vysokou přidanou hodnotou. Na základě estonského příkladu je nutné zasadit se o to, aby budoucí programy byly otevřené a dostupné i pro oblast kultury. Půjde o programy zaměřené na oblast vzdělávání (v poslední době se i v ČR volá po zvyšování kreativity), zaměstnanost, sociální inkluzi a regionální rozvoj. Programy na podporu podnikání a inovací spadající pod gesci Ministerstva průmyslu a obchodu ČR musí být otevřeny i pro malé a střední podniky, mikropodniky (ideálně i pro OSVČ) ze všech odvětví kultury.

Strukturální fondy jsou u nás spojeny s mnoha korupčními skandály. Možná by bylo lepší, kdyby byl tento druh podpory na celoevropské úrovni zrušen.

Nicméně pokud se tak nestane, měli bychom se zasadit o to, aby byly věnovány na podporu strategických odvětví, mezi něž kulturní a kreativní odvětví bezpochyby patří.

FOTO PRO DNEŠNÍ DEN

Pozor na cestách. Dne 22. 10. 2012 krátce před 17 hodinou projížděl řidič vozidla Škoda Fabia úsekem silnice mezi Horním Benešovem a hranicí okresu Opava. Pravděpodobně vlivem mikrosnánku přešel do levé jízdní poloviny, kde právě z protisměru přijíždělo osobní vozidlo Škoda Octavia. Řidič octavie na vzniklou situaci reagoval stržením řízení vlevo, protože v protisměru žádné jiné vozidlo nejelo. Ve stejném okamžiku pravděpodobně i řidič fabie strhl řízení vozidla zpět do své pravé jízdní poloviny. Došlo k čelnímu střetu uvedených vozidel. Nehoda si vyžádala celkem čtyři zraněné osoby, které byly z místa převezeny RZS do nemocnic v Opavě a Krnově. Alkohol byl u zúčastněných řidičů na místě vyloučen provedenou dechovou zkouškou.

PETROUŠKOVY PŘÍHODY (785)

Svého času se mi na dálnici stala setsakra nepříjemná věc. Z vedlejší silnice po mé pravé straně přijížděl červený Fiat. Byl jsem asi třicet metrů od této odbočky a řidič Fiatu mi dal logicky přednost. Stál a svůj úmysl vjet na dálnici dával najevo pouze blinkrem. Když jsem se přiblížil asi na vzdálenost deseti metrů, začal z ničehož nic vjíždět na dálniční pruh. Nejel jsem naštěstí moc rychle, takže jsem stačil zabrzdit tak, abych se při případném nutném vyhýbání nedostal hned do levého pruhu, v němž se zezadu šílenou rychlostí řítilo

modré Audi. Tak jsme se s červeným Fiatem jen škrtili zrcátky. Kdybych jel ovšem stejně rychle, jako ten šílenec v Audi, asi bych tyto řádky nepsal.

Již jsme si zvykli, že na našich silnicích jsou denně mrtví lidé. Děti, mladí, staří. Vzpomínáte? Před čtyřmi lety jel v blízkosti Turína na svém skutru Vespa do práce šéf legendárního designerského centra, Andrea Pininfarina, pravnuke zakladatele společnosti, Battisty „Pinin“ Fariny. A bezohledně ho srazil osobní automobil. Dílem designérů této firmy jsou nádherné tvary automobilů Ferrari, Peugeotu, Masserati GT, Fiatu Coupé a jiných skvělých vozů. Ty vozy však přece nejsou vyráběny proto, aby zabíjely. Jenže výrobci vozů nemohou tušit, kdo zrovna usedne za jejich volant. A tak se na silnicích vraždí a je třeba litovat každého takto zmařeného života.

Vzali jsme zprávy o stavu na bojištích (tedy na silnicích) za normální součást našeho života a hlášení o počtu mrtvých či těžce zraněných se nám zdají zcela běžná, jako hlášení o stavu počasí v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. Sem tam proběhne zpráva o tom, že se za úplatek dají koupit nové řidičáky, ale žádná z oněch kauz není dotažena do konce. Tedy do takového, že by se ony řidičáky neoprávněným osobám odebraly. Vždy se najdou nějakí „advokáti“, kteří dokazují, že to nejde, aniž by si uvědomili příčinnou souvislost mezi jejich usilováním a počtem vražd na dopravních cestách. To, že se jim podařilo zmařit odebrání titulů ve většině případů z plzeňských práv, zase takovou škodu nezpůsobí. Mírné zvýšení počtu polovzdělanců nám ublížit nemůže, ti jsou latentně přítomni v každém režimu. Pokud tedy nezískali řidičák také za úplatek. Leč na silnicích je tohle všechno nepříjemně znát.

Vyloučíme-li náhlá selhání řidičů (spánek, infarkt aj.), je většina oněch tragedií způsobena naprostou bezohledností těch, kteří nehodlají dodržovat dopravní předpisy. Činí tak většinou ti, kdož bohužel nemusejí a nehodlají dodržovat i předpisy jiné. Třeba hospodářské a právní. Konec konců, v případě, že srážku přežijí, nečekají viníky tak strašné tresty. Většina viníků smrtelných nehod dostává u nás podmínku. Někteří čekají na soud tak dlouho, až „nebezpečnost jejich jednání vyšumí“ či upadne v zapomnění. (viz Janoušek).

Naši poslanci vážně uvažují o zavedení 160 kilometrové rychlosti a jiných fintách, jak zrychlit koloběh aut v přírodě. Dle toho by byl onen řidič červeného Fiatu z mé silniční kolize mnou smeten a nemuseli bychom to přežít ani jeden. Nebylo by mi nic platné, kdyby si má duše cestou do nebe, nebo spíše do pekla, říkala, že to nebyla moje vina. Mrtví nevinní nejsou o nic méně mrtví, než mrtví viníci. Usedáme - li za volant, měli bychom si uvědomit, že řídíme stroj, který může vraždit, i když to pochopitelně nechceme.

Snad je to i tou terminologií - zprávy hovoří o tom, že na silnicích bylo včera zabito sedm lidí. Přitom někteří z nich nebyli zabiti, ale zavražděni. Neúmyslně? Není to úmysl, když zvolím takovou rychlost, která mi nedovolí reagovat na nečekanou situaci? A je navíc nepovolena? Není to úmysl, když předjíždějící řidiči se ani nepokoušejí dávat blinkry znamení o odbočování a vracení se do pruhu? Není to úmysl, když se agresivně cpou mezi auta, která si mezi sebou udržují bezpečnou vzdálenost?

Aby bylo jasno – nevolám po tom, aby se vrátila doba, kdy musel před automobilem jít muž s lucernou a upozorňovat na jedoucí auto. Jde spíše o odpovědnost každého z nás. Těch, kteří řídí, i těch, kteří jednou na kole, či putují pěšky. Všechna zákonná opatření jsou málo platná, když za volantem sedí lidé bez odpovědnosti, bez morálky. Dlužno přiznat, že velká část z nich má tak zvané kmotrovské značky.

Nezbývá nám nic jiného, než o tom hovořit, psát a zpytovat své svědomí, zda se chováme na silnicích s patřičným respektem k životu druhých a v úctě ke svým bližním. Jen války dovolují mužům, aby zabíjeli muže na straně protivné. Jenže na našich silnicích zahynulo již více lidí, než v přímých válečných střetnutích. Války se také vyhlásují v dobách ohrožení národa. Nepřišla snad již doba, kdy bychom měli vyhlásit válku zločincům v autech? Neohrožují snad národ?

**Dnes má svátek NINA. Zítra, ve čtvrtek BEÁTA. V pátek ERIK,
v sobotu ŠARLOTA/ZOE, v neděli SVATÝ ŠIMON A JUDA ,
v pondělí SILVIE, v úterý TADEÁŠ a ve středu ŠTĚPÁNKA.
Nezapomeňte jim blahopřát.**

